

Latvian National Commission for UNESCO
Lithuanian National Commission for UNESCO
Estonian National Commission for UNESCO

Lietuvės mokslininkės – daktarė gamtos mokslų srityje ir biofizikos doktorantė – pagerbtos prestižiniais „Moterims moksle“ apdovanojimais

Šiandien, 2022 m. birželio 8 d., septynios iškilios Baltijos šalių mokslininkės buvo paskelbtos L'Oréal-UNESCO jaunųjų talentų programos Baltijos šalyse „Moterims moksle“ (angl. *For Women in Science*) apdovanojimų nugalėtojomis. Konkurso Lietuvoje laimėtojų laurai ir 6000 eurų premijos šiemet atiteko dr. Gintarei Kručaitėi ir doktorantei Gretai Jarockytei. Be to, trys apdovanojimus pelniusios mokslininkės, po vieną iš kiekvienos Baltijos šalies, bus nominuotos prestižiniam „L'Oréal-UNESCO For Women in Science“ kylančių talentų apdovanojimui.

Programa „Moterims moksle“ talentingos mokslininkės skatinamos tęsti tyrimus ir pagerbiamos už indėlį į visuomenės pažangą. Programą „L'Oréal Baltic“ įgyvendina bendradarbiaudama su Baltijos šalių mokslų akademijomis ir nacionalinėmis UNESCO komisijomis.

„Nors moterų atliekami moksliniai tyrimai daro svarią įtaką mokslo raidai, moterys tesudaro 33 proc. mokslo bendruomenės. Pagrindinis šios programos tikslas – didinti mokslininkių ir jų vykdomų tyrimų pripažinimą ir siekti, kad kuo daugiau merginų ir moterų rinktųsi mokslininkės karjerą. Labai svarbu ir džiugu, kad Lietuvos mokslininkės aktyviai dalyvauja šioje programoje, pristatydamos įspūdingus ir reikšmingus tyrimus, sprendžiančius opiausias šiandienos problemas“, – pažymi laikinai Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos generalinės sekretorės pareigas einanti Miglė Mašanauškienė.

Konkurso laimėtojomis šiemet tapo dvi Lietuvos tyrėjos – dr. Gintarė Kručaitė ir doktorantė Greta Jarockytė, taip pat Ilzė Lihačova, Anda Barkanė ir Laura Vitola iš Latvijos, Ester Oras ir Karolina Kudelina iš Estijos. Vertinimo komisija pabrėžė, kad „Moterims moksle“ apdovanojimais pagerbtos moterys svariai prisideda prie mokslo pažangos įvairiose srityse – nuo nanomedicinos tyrimų onkologinių ligų diagnostikoje ir terapijoje iki OLED (angl. *organic light-emitting diodes* / organiniai šviestukai) prietaisų efektyvumo didinimo ir efektyviausių įrenginių prototipų kūrimo.

Dr. Gintarė Kručaitė teigia, kad šis apdovanojimas ir įvertinimas jai yra labai svarbūs. „Tai be galo reikšmingas mano, kaip mokslininkės, darbo įvertinimas. Technologijos mokslų srityje dirbu daugiau nei dešimt metų, tad gavusi šį apdovanojimą galėsiu tęsti pradėtus darbus medžiagų inžinerijoje. Tikiuosi, kad įkvėpsiu kitas moteris mokytis ir siekti mokslininkės karjeros“, – sako prestižinį apdovanojimą gavusi Kauno technologijos universiteto Organinių puslaidininkių laboratorijoje dirbanti mokslininkė.

„L'Oréal-UNESCO“ programos „Moterims moksle“ nugalėtojai laurus pelnė naujų organinių elektroaktyvių medžiagų, skirtų energiją taupančioms OLED technologijoms, tyrimas.

Nepaisant pastarojo meto pažangos, OLED prietaisai nėra pakankamai efektyvūs, nes krūvininkų injektavimą ir pernešimą prietaisuose apsunkina skirtingas barjerų aukštis ir mažas krūvininkų judrumas. Norint pagerinti prietaisų efektyvumą, pagrindinis tyrėjų darbo uždavinys yra naujų elektroaktyvių medžiagų sintezė, gryninimas ir savybių tyrimas. Siekiant atrasti efektyviausias medžiagas ir sukurti efektyviausius įrenginių prototipus, atliekami medžiagų tyrimai ir OLED prietaisų formavimas, charakterizavimas ir optimizavimas.

Greta Jarockytė, Nacionalinio vėžio instituto (NVI) jaunesnioji mokslo darbuotoja ir Vilniaus universiteto biofizikos doktorantė sako, kad tai svarbus pripažinimas ne tik jai. „Tai ir mano kolegų iš Biomedicininės fizikos laboratorijos ilgamečio darbo nanomedicinos srityje svarbus pripažinimas. Šis apdovanojimas įkvepia mane tęsti tyrimus ir dalytis žiniomis su bendruomene. Tikiuosi, kad dalindamasi savo patirtimi paskatinsiu rinktis mokslininkės karjerą. Man didelė garbė gauti „L'Oréal-UNESCO“ programos „Moterims mokslė“ apdovanojimą Lietuvoje“, – sako doktorantė G. Jarockytė.

Doktorantės Gretos Jarockytės tyrimas yra orientuotas į teranostinių nanodalelių pritaikymo galimybes onkologinių ligų diagnostikoje ir terapijoje. Nanotechnologijos yra viena iš perspektyviausių šiuolaikinių mokslo kryptių kuriant naujus personalizuotus diagnostikos ir gydymo metodus. Pastaruoju metu daug pastangų buvo skirta medžiagų, kurios galėtų būti naudojamos vėžio diagnostikai ir gydymui kartu, tyrimams. Tokios teranostinės platformos suteikia įvairių pranašumų, įskaitant tikslesnę diagnozę, specifinį vaistų nunešimą į naviką ir mažesnę neigiamą poveikį sveikiems audiniams. Pagrindinis šio tyrimo tikslas – sukurti naujos kartos kelias funkcijas atliekančią nanomedžiagą ir įrodyti jos tinkamumą vėžio diagnostikai ir gydymui *in vitro*.

Už indėlį į mokslą per šešerius programos Lietuvoje metus jau buvo apdovanotos dešimt Lietuvos tyrėjų. Praėjusiais metais Lietuvoje buvo apdovanotos doktorantė Joana Smirnovienė ir dr. Ieva Plikusienė.

Latvijoje programą įsteigė „L'Oréal-UNESCO“ draugijos globėja, buvusi Latvijos Respublikos Prezidentė (1999–2007) dr. Vaira Vykė-Freiberga. Šiandien programą „Moterims mokslė“ „L'Oréal Baltic“ įgyvendina bendradarbiaujant su Latvijos, Estijos ir Lietuvos mokslų akademijomis ir šių šalių nacionalinėmis UNESCO komisijomis.

Tai vienintelė paramos programa, skirta mokslininkėms Baltijos šalyse. Ji skatina jų profesinį tobulėjimą, padėdama siekti naujų tikslų ir kurti tiek mokslo, tiek visuomenės labui.

Tarptautinė programa „Moterims mokslė“ buvo pradėta 1998 metais. Nuo tada „L'Oréal“ įmonių fondas ir Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacija UNESCO įsipareigojo didinti moterų, atliekančių mokslinius tyrimus, skaičių. Jau dvidešimt ketverius metus L'Oréal-UNESCO programa „Moterims mokslė“ veikia tam, kad pagerbtų ir lydėtų tyrėjas jų svarbiausiais gyvenimo momentais, reikšmingai prisidedant prie mokslo raidos ir lyčių lygybės šioje srityje.

Kontaktinis asmuo ryšiams su žiniasklaida:

Karin Laar

L'Oréal Poland Baltic

El. paštas: Karin.LAAR@loreal.com

Projekto interneto svetainė: www.forwomeninscience.com

Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos puslapis: www.unesco.lt

Lietuvos mokslų akademijos puslapis: www.lma.lt